

Posudek konzultanta

na rigorózní práci Mgr. Martina Drahotského

Změna trestního zákona a její dopad na ochranu života a zdraví v České republice

I. Cílem rigorózní práce o rozsahu 137 stran textu je rozbor trestněprávní úpravy ochrany života a zdraví v České republice v jeho současné legislativní podobě zakotvené novým trestním zákoníkem účinným od 1. 1. 2010 (zák. č. 40/2009 Sb.) a srovnání jednak s právní úpravou podle trestního zákona z roku 1961 (zák. č. 140/1961 Sb.) a jednak s aktuální právní úpravou slovenskou. Autor správně konstatuje, že život a zdraví náleží k hodnotám nejcennějším, a proto je zákonodárce chrání hned v první hlavě zvláštní části trestního zákoníku, tedy na prvním místě v systematice zvláštní části, i když trestné činy obsažené v této první hlavě nejsou jediným trestněprávními ustanoveními, které poskytují trestněprávní ochranu těmto významným právním statkům.

Práce se skládá ze sedmi kapitol, ve kterých rigorozant postupně pojednává o úvodních otázkách (účel práce, cíl, literatura), o historickém vývoji právní úpravy, o ústavněprávních a mezinárodněprávních souvislostech rozebíraných otázek, o vymezení základních pojmů (počátek a konec lidského života z hlediska trestního práva, euthanasie), o celkem 27 trestných činech v první hlavě zvláštní části trestního zákoníku, o slovenské právní úpravě trestněprávní ochrany života a zdraví a o výsledcích srovnání české a slovenské právní úpravy.

Osnova práce je logická, jednotlivé části práce na sebe vhodně navazují.

Autor zpracoval svoji práci na podkladě dostatečného počtu odborných literárních pramenů, s kterými kreativně pracuje. V práci používá také správně judikaturu obecných soudů.

Práce prošla pečlivou technickou redakcí a obsahuje jen ojedinělé pravopisné chyby (např. str. 2 „...články, které se týkali...“).

II. Těžiště práce je v rozboru celkem dvaceti sedmi nových skutkových podstat trestných činů proti životu a zdraví v první hlavě zvláštní části trestního zákoníku. Je třeba říci, že autor měl svoji heuristiku do značné míry usnadněnou postupem českého zákonodárce, který zejména trestné činy vraždy podle § 140 tr. zák. a zabití podle § 141 tr. zák. přijal v podobě, která vzbuzuje dlouhou řadu otázek. Autor se k mnohým vyjadřuje. Větší pozornost pochopitelně věnuje problematice rozlišení tzv. vraždy prosté (§ 140 odst. 1) a přísněji

trestné vraždy s rozmyslem nebo po předchozím uvážení (§ 140 odst. 2) a rozboru trestného činu zabití podle § 141 tr. zák. U vraždy (§ 140 tr. zák.) však chybí vlastní stanovisko autora ke sporné otázce, zda ustanovení § 140 odst. 1 a § 140 odst. 2 tr. zák. představují samostatné skutkové podstaty, anebo zda se jedná o vztah základní a kvalifikované skutkové podstaty. K výčtu nedostatků obsažených v ustanovení o vraždě by bylo žádoucí ještě připojit otázku, proč zákonodárce přísněji trestá vraždu na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického povolání [§ 140 odst. 3 písm. f)], ale nikoliv vraždu na zdravotnickém pracovníkovi pro výkon zdravotnického povolání.

Rozbor sporných otázek právní úpravy trestného činu vraždy je důkladný a podrobný, autor se v této části práce opírá zejména o několik publikovaných prací Hořáka (které vždy správně cituje). Ukazuje také na příkladech možná aplikační úskalí právní úpravy, která přijala rozlišování různých druhů úmyslného usmrcení podle předem uváženého, rozmyšleného úmyslu a úmyslu pojatého v prudkém hnutí mysli.

Ve spojitosti s rozbohem trestných činů proti životu se autor zabývá také zajímavou otázkou sankcionování deliktů proti zdraví spáchaných v oblasti silniční dopravy a klade otázku, proč zákonodárce při rekodifikaci nepřistoupil u těchto trestných činů například k podmíněnému zákazu řízení motorových vozidel určitým osobám a určitých dnech (například řidičům mladším dvaceti let v pátek odpoledne a v sobotu dopoledne) nebo řidičům trpícím šeroslepostí v podvečerních a ranních hodinách.

Zajímavé je i srovnání nekodifikované české právní úpravy s novou právní úpravou slovenskou. Obě sice vycházejí ze stejných legislativních kořenů, ale v mnohých otázkách (typicky u případů úmyslného usmrcení) se právní úprava liší.

III. Rigorózní práce Mgr. Martina Drahotského splňuje předpoklady k ústní obhajobě. Autor prokázal schopnost vytvořit odborný text na dané téma a prokázal hlubší teoretické znalosti. Doporučuji, aby se uchazeč při ústní obhajobě vyjádřil k otázce: Jaké jsou přednosti a nedostatky rekodifikované právní úpravy v oblasti trestných činů proti životu a zdraví s předchozí právní úpravou ?

V Praze 14. května 2010

Prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,